

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

PIRMAS LIETUVIU DIENRASTIS AMERIKOJE

Vol. II

KAINA, 2c

Chicago, Ill., Utarninkas, Kovo-March 2, 1915.

PRICE, 2c.

No. 51

VOKIECIUS VEJA IS LIETUVOS

**Prie Przasnyczos rusai suemę
10,000 vokiečių**

**Kauno gubernijoje rusai veja
vokiečius už Nemuno**

**Anglija ir Francija apskelbė
Vokietijos blokadą**

Dardano Fortas nutildytas

VOKIEČIAI VEJAMI UŽ
NEMUNO.

PETERBURGAS, Kovo 1. — Iš karės lauko Lietuvoje pranešama, kad vokiečių planai nebegalės įvykti. Pietuose prie Przasnyczos vokiečiai tapo sumušti. O kada čia jie sumušti, tai jau niekur nebegalės atsiekti laimėjimų.

Siaurėje, kur vokiečiai buvo perėję Nemuną ir buvo užėmę Tauragę, jie dabar jau yra vėjami atgal. Sakoma, kad jau esą nuvyti atgal už Nemuno. Vokiečiai manė apgulti Gardino miestą, bet dabar kada šiaurėje jų kairysis sparnas randasi pavojų. Gardino apgūlimas jau nebegalės pasiekti. Vokiečiai nuo to savo plano turės atsisakyti.

Iš visa ko, sako, matyt, kad vokiečiams vėl reiks traukties atgal į Prusus. Jie jau ir traukiasi. Daugelyje vietų dar ir labai skubiai traukiasi, palikdami daugelį armatų ir karės medžiagos. Vokiečiai matyt pilnai tikėjosi, kad jiems pūliausia pasiseks. Žygyje ant Lietuvos dalyvavo geriausieji vokiečių pulkai.

Yra pranešimų, kad rusai nuo Gardino pradėjo vartyti vokiečius. Rusai čia suėmė nemažą vokiečių nelaisvėn. Sumintieji nelaisvėn yra iš geriausių vokiečių pulkų.

Przasnyczos apeliokėj rusai žymiai paėjo pirmyn. Rusai paėmė keletą kaimų vieną po kitam ir kožname kaime suėmė daug nelaisvių. Kitose vietose vokiečiai vėl užpuola ant rusų ir gauna naujų pulkų pagelbon.

RUSAI MUSA VOKIEČIUS.

PETERBURGAS, Kovo 2. — Rusų oficialis pranešimas sako, kad prie Przasnyczos rusai sumušė vokiečius ir nuvarė prie Prusų rubežiaus ne mažiau kaip du korpusus vokiečių pulkų.

Vokiečiai nuo Przasnyczos matyt norėjo eiti prie Mławos ir čia sumušti rusų pulkus. Jie jau buvo sutraukę daug kariuomenės prie Mławos ir buvo pridenę tą stiprią judėjimą šiaurėje. Vienok kada rusai atsikėmė nuo vokiečių Przasnyczą, tas vokiečių sumanymas turėjo nupulti. Vasario 26 ir 27 d. rusai pradėjo smarkų muštį, norėdami paimti frontą tarp Dziełino, Klonowo, Przasnyczos, Bartnikų, Salos. Nors rusų pulkai buvo nuvarę, bet jie be paliovos stumė vokiečius ir vasario 28 d. padarė daug nuostolių vokiečių reargardui. Rusai paėmė ne mažiau kaip 10,000 vokiečių nelaisvėn ir atėmė daug karės medžiagos.

Tuo pačiu laiku rusai pradėjo stumti vokiečius nuo Gardino ir čia suėmė apie 1,300 nelaisvių.

BERLINAS, Kovo 1. — Oficialis vokiečių pranešimas sako: "Vokiečiai atmušė rusų atakas prie Konos, šiaurvakaruose nuo Ostrolenkos. Šiaip jau nieko svarbaus neatsitiko."

VOKIEČIŲ SPEKOS
PERSKELTOS.

LONDONAS, Kovo 2. — Laidkraščio Daily News korespondentas iš Peterburgo praneša, kad vokiečių kavalerija prie Krasne Siolo tapo perskelta pusiau. Vokiečiai dabar esą perskelti į dvi dalis, tarp kurių yra gan didelė spraga.

PRIVERSTINAS MOKSLAS
RUSIJOJ.

NEW YORK, Kovo 2. — Gauta iš Peterburgo žinia, kad Rusijos apšvietos ministeris Kaso rengia projektą visuotinio priverstino mokslo. Pasibaigus karai tas projektas bus įvykintas.

Svarbiausieji diplomatai vedantieji Suv. Valstijų konfliktą su Vokietija. Kairėje—James W. Gerar, Suv. Valst. ambasadorius Vokietijoje viršuje: Herr von Jagow, Vokietijos užrubežinių dalykų ministeris; ir apačioje: Count von Bernstorff, Vokietijos ambasadorius Amerikoje.

NEBELEIS MAISTO
VOKIETIJON.

WASHINGTON, D.C., Kovo 2. — Francijos ir Anglijos valdžia oficialiai pranešė, kad talkininkai neleis nei vieno laivo su maistu Vokietijon.

Pranešimas buvo pateiktas sekretoriui Bryanui. Bryanas tuoj apie tai davė žinoti prezidentui Wilsonui. Ką ant to atsakys Amerika, dar dabar negalima žinoti.

MARINIMAS VOKIETIJON.

LONDONAS, Kovo 2. — Jokio maisto Vokietijai nebegalės daugiaus gauti iš kitur, jeigu tik Anglijos ir Francijos laivynai įstengs sulaukyti visus laivus, kurie plauks Vokietijon. Kiekvienas neutralis laivas, kuris vežs maistą Vokietijon, bus užgriektas.

Toks yra Anglijos atsakymas ant vokiečių pojūrinės blokados. Tas jau nuo dabar yra galėjęs.

Taip užkreškė Anglijos parlamente Anglijos premjeras Asquith. Premjeras betgi pareiškė, kad užgriektus neutralius laivus Anglija galės ir nepasisavinti.

UŽPUOLIMAS PERTRAUKTAS.

LONDONAS, Kovo 2. — Talkininkų laivynai pertraukė bombardavimą Dardanelų fortų. Oficialis pranešimas sako, kad užpuolimas esąs dabar pertrauktas dėl blogo oro.

Pranešimas iš Paryžiaus sako, kad Francija ir Anglija yra nutarusios duoti Rusijai liuosą kelią per Dardanelus, kada jie bus paimti.

Londono visi laukia to laiko, kada talkininkai visai paims Dardanelų siaurumą ir užkariaus Konstantinopolį. Daugeilis mano, kad tas lengvai bus atsieta, bet karininkai perspėja, kad Dardanelų paėmimas yra labai sunkus dalykas, ir jeigu galima bus juos paimti, tai labai greitai. Yra pranešimų, kad turkai siūnčia dideles spēkas Dardanelams apginti ir rengiasi taipgi ginti Konstantinopolį.

DAR VIENAS DARDANELŲ
FORTAS SUGRIAUTAS

LONDONAS, Kovo 2. — Laidkraščio Daily Mail korespondentas iš Athenų praneša, kad talkininkų laivai nutildė Dardano fortą, kuris randasi dvilinką mylių nuo įeigos į Dardanelus. Korespondentas priduria, kad Konstantinopolyje būvę svarbių maistų, kuriuos nutildžius daugelis žmonių buvo areštuota.

DARDANELŲ BOMBARDAVIME ŽUVĘ 5,000 TURKŲ.

SALONIKAI, Kovo 1. Anglų ir francų laivynams bombarduojant Dardanelų tvirtoves, užmušta 5,000 turkų. Už fortų guli daugybė sužeistų turkų kareivių, kuriems neįstengia jokios daktariškos pagalbos duoti.

RUSAI VEJĄ VOKIEČIUS
ATGAL PĖR NEMUNĄ.

PETERBURGAS, Kovo 2. — Vokiečių kariuomenės dalis, kuri buvo jau perėjusi antrą Nemuno pusę, rusų užpulta turėjus veikiai grįžti atgal. Bėgdami vokiečiai palikę daug stambiųjų ir lengvesniųjų armatų ir šiaip karės amunicijos.

RUSAI SUMUŠĘ VOKIEČIUS.
PETERBURGAS, Kovo 2. —

Generolo Von Hindenburgo kariuomenė, traukianti nuo Nemuno ant Mławos, tapus rusų atmušta atgal. Smarkus susirėmimas buvęs ties Sapockine, kur rusams, pribuvus daugiau kariuomenės pagalbon, pasisekė vokiečius sumušti.

ČECHŲ REGIMENTAS
PAKĖLĖ MAISTĄ.

BUCHAREST, Rum., Kovo 1. — Devyniasdešimts pirmasai čekų regimentas, stovįs garnizone Pragoje, pakėlė maistą. Kareiviai užmušė vyresnius savo oficerius. Maištininkus pasisekė nuraminti ir tuojais jie tapę išsiųsti iš Pragoje į Brachovą, Rumunijos parubežį. Išsiųsta ir antrasai čekų regimentas dėl to pat priežasties.

RUSAI SUEMĘ 6,000
AUSTRŲ.

PETERBURGAS, Kovo 1. — Rytų Galicijoje, į vakarus nuo Stanislavovo, rusai sumušė austrus ir paėmė 6,000 austrų kareivių nelaisvėn.

TRAUKINIŲ SUSIMUSIMAS.

CEDAR RAPIDS, Ia. — Gelžinkelio susikryžavime sumušė čia greitaisi Northwestern traukinys su Rock Island gelžkelio lokomotiva. Sužeista apie dešimts pasažierių, o Rock Island lokomotivo mašinistas, H. Tittsel, tapo užmuštas.

LAIVAS PAGALBOS
REIKALAUJA.

NEW YORK, — Laimingai atplaukęs pasažierinis laivas New York pasakoja matęs Atlantiko vandenyne kažikokią kitą laivą su nudaužytais viniais, taigi nebegalintį plaukti. Pasažieriai to laivo esą sveiki. Manoma, kad tai bus laivas "Tritonia".

BLOGO AMATO MOKINIAS.

RACINE, Wis. — Suareštuota čia du, abudu 15 metų, vaikai, Ernestą Medworthą ir Johną Meierį. Mat pradėjo juodu blogo amato mokintis — vogti. Pasuimtuosius rado brangiųjų daiktų vertės už 1,500 dolerių. Abudu paeina iš Chicago.

Karės Žinių Sutrauka

LIETUVOJE prie Gardino rusai pradėjo užpildinėti vokiečius. Rusai laipgi veja vokiečius per Nemuną už Tauragės. LENKIJOS rusai sumušė vokiečius prie Przasnyczos. DARDANELŲ fortų bombardavimas pasitovė dėl blogo oro. ANGLIJA ir Francija neįleis Vokietijon nei vieno laivo su maistu.

AMERIKA TRAUKIA VOKIEČIUS ATSAKOMYBEN.

NEW YORK, Kovo 2. — Amerikos valdžia kaltina vokiečių laivų linijos Hamburg American viršininkus, kad jie slapta gelbsti vokiečių kariškiams laivams, paduoda neteisings nuorodas, kur jų laivai palukia ir ką jie veža. Tie kaltinimai yra paremti paliudinimais, kad tos linijos laivai priteikė anglų vokiečių kariškiams laivams Atlantiko vandenynę.

PABĖGO NUO KARĖS BET
NE NUO MIRTIES.

RAPID CITY, S. D. — Koks tai Joseph Jushinski, pabėgęs iš Rusijos, kad nepakliuvus karėn, atvyko į Rapid City. Bet matyt laimė blogą jam dalį lėmė: vakar rado jį čia traukinio suvažintetą.

DEGTINĖ PALAIKO MIRUSI,
BET UŽMUSA GYVĄ.

JACKSON, Miss. — Augščiausias teismas patvirtino įstatymų sumanymą, kuriuo draudžiama laikyti svaiginamuosius gėrimus draugijų klubuose. Teismo sprendime pasakyta: "Degtinė geras daiktas savo vietoj. Nieko nėra geresnio už degtinę, jeigu norėtum išlaikyti žmogų, kada jis nebegyvas. Jei nori išlaikyti lavoną sveiką, įmerk jį degtinę; o jei nori žmogų užmušti, pilk degtinę į jį."

GYVENO 108 METUS.

BESSEMER, Ala. — Kovo 1. dieną pasimirė čia tulas Goodwin, susilaukęs 108 metų amžiaus. Gimęs 1807 metais Georgijos mieste. Sako, kad tai buvęs seniausias žmogus visoje Alabamos valstijoje.

ORAS.

Šiandien giedra. Rytų ukanota, gali būti lietus ar sniegas vakarop. Mainus vėjai. Temperatūros žemiausias laipsnis vakar buvo 27, augščiausias 42. Šiandien 2 val rytų buvo 33 laipsniai. Saulė teka 6:23; nusileidžia 5:41.

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News

Published daily, except Sunday, by Lithuanian News Publishing Company, Inc. Address: Naujienos, 1840 S. Halsted St., Chicago, Ill. Telephone, Canal 1506

Terms of subscription: In Chicago, by carrier, per week 12 cents; by mail, one year, \$6.00. Outside Chicago, by mail, one year, \$6.00;

Entered as Second-Class Matter March 7, 1914, at the Postoffice at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

NAUJIENOS

Pirmas Lietuvių Dienraštis Amerikoje. Šis iš Chicago kasdien, išskiriant Nedėliams.

Leidžia Naujienų Bendrovė.

Prenumeratos kainos:

Chicagoje — per išsiųstą 12 centų savaitėje. Paštu siunčiant, Chicagoje metams \$6.00, pusei metų \$3.50.

Kita, ne Chicagoje, metams .. \$5.00

Pusei metų .. \$3.00

Trims mėnesiams .. \$1.75

Dviem mėnesiams .. \$1.25

Europoje, metams .. \$7.00

Pavienių dienraščių numerų kaina 2c.

Adresas: Naujienos, 1840 S. Halsted St., Chicago, Ill. Telefonas, Canal 1506.

101

Redakcijos Straipsniai

RANDŲ KLAUSIMAS PARYŽIJE.

Puikus visų Francijos gyvenimo sutarimas bendram nore išvysti prieš savo žemes nepanaikino tu priešinamų, kurie buvo prieš karę tarpe atskirų žmonių klesų. Tie priešinamumai emi kilti viršūn; prasideda karė nacijos viduje.

Ir pačiam jos viduryje — Paryžiuje.

Dalykas, kuris sutrupino patriotiško entuziazmo pavėją nuo Paryžiaus paviršiaus ir afidengę paslėptą po jį amžinai nepasilijantį klesinę kovos procesą, buvo vis tas pats neatmezgamas kapitalistinės visuomenės mazgas — nuosavybės klausimas.

Paryžiuje, pasaulio dailės sostinėje, gyvena milijonai žmonių. Bet namai, kuriuose jie gyvena, priklauso tikrai neskaitlingai jų dalelei. Nepalyginamai didesnį gyvenimą dalis naudoja namais, butais ir kambariais, kurie yra ne jų; tik nuomonai paimti (parandavoti).

Vieni valdo namus, kiti naudoja juos. Pirmieji ima pinigų už tai iš antrųjų. Jie iš to gyvena, kad jiems kiti už jų nuosavybę moka grynais pinigais.

Ir jie gyvena tuo geriau, juo jie gauna tų pinigų daugiau.

Paryžiuje ir paprastu laiku budavo nemaža painių su randų klausimu. Gyventojų skaičius didėja, randos auga, o uždarbiai žmoniu, kuriems priešina samdyties butus ir kambarius, palieka vis beveik tokie pat. Nenuostabu, kad randų mokėtojai jautėsi vis nesmagiau ir nesmagiau, ir kad jie visose miesto valdymo įstaigose, nuolatose kėlė balsą prieš namų savininkų godumą.

Bet da arčiau pasidarė, kada atėjo karė. Vyrai ištraukė į karės lauką, ir namie paliko be jokios pagalbos moters ir vaikų. Kareivių šeimynos emė skysties, ir valdžia turėjo išleisti prisakymą, kuriuo tapo atidėta joms randų mokėjimas iki karės pabaigos.

Nuo karės kenčia tečiau ne vien kareiviai su savo šeimynoms. Ačiū jai, apsisotų pramonija ir pirklyba, ir pabrango visi daiktai. Taigi Paryžiaus beturčiai, bedarbis ir brangumo prispausti, kreipėsi į valdžią šaukdami pagelbos. Reikėjo randų mokėjimo terminas atidėti visiems.

Bet tos valdžios priemonės sukiršino namų savininkus. Jie yra susiorganizavę į sindikatą, ir tas sindikatas, išgyvavęs jau daugiau kaip 40 metų, yra labai galingas. Savininkai, su pagalba savo organizacijos, kuri turi didelę įtaką ir parlamente, ir miesto taryboje, ir spaudoje, gina kiek galėdami savo teisę imti pinigų už savo namus.

Kova dabar tapo perkelta į ir atstovų butą. Ne tik tai iš Paryžiaus, bet ir iš kitų Francijos miestų eina reikalavimai, kad įstatymo keliu būtų visos randos karės metu sumažintos vienu trečdaliu. Namų savininkai apie tai nei girdėti nenori.

Katra pusė laimės šioje kovoje, dar nežinia. Bet ne pro šalį bus priminti, kad randų klausimas 1871 metais buvo svarbiausioji Paryžiaus Komunos sukilimo priežastis.

PAZINKITE JĄ!

„Vienybė Lietuvių“ pagaliai pasiaiškino. Ji sako:

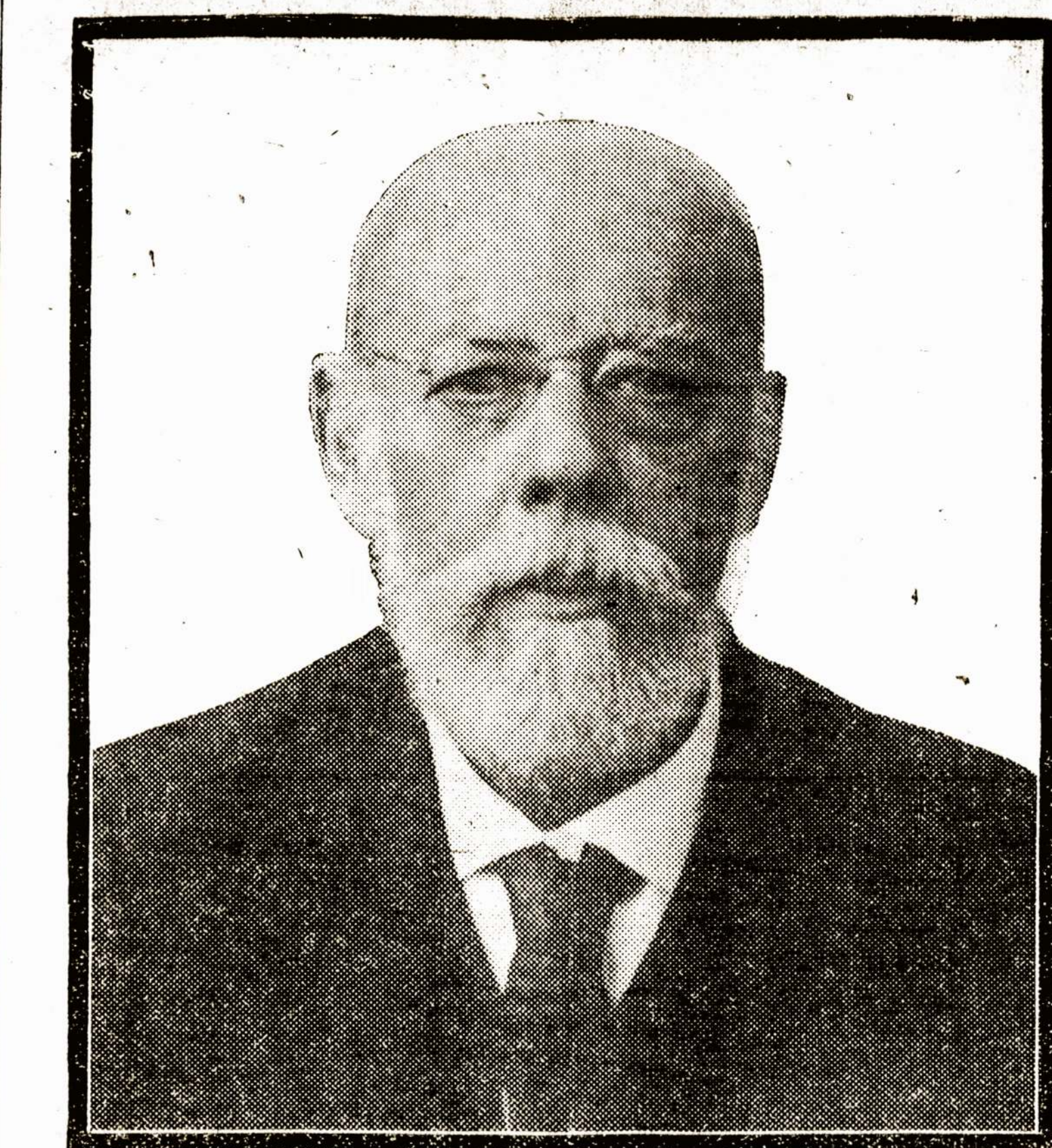
Mes nei nepatėmijome, kad „Naujienos“ būtų užsirusi už tai, kad mes iš vieno jų numerio pririnkom čielą eilę nekultūriškų žodžių ir atspausdinome. Del šio kokiame tenai numeryje ar numeriuose jos net tris kartus reikalavė, kad mes priodtume tą numerį. Kadangi mes tu jų reikalavimų nepatėmijome, tai...

Kas nori, tas gali tikėti, kad tai tiesa, bet mes į tai netikime, nes visai negalimas yra daktas, kad laikraštis, kuris retai savo numeryje neprisikabina del šio ar ar del to prie „Naujienų“ ir net taip toli eina savo prisikabinėjimuose, kad netingi išrašinėti iš jų butus ir nebutus žodžius, — kad toks laikraštis būtų nepastebėjęs tris sykius Apžvalgos ir Redakcijos straipsnių skyriuje pakartotą „Naujienų“ reikalavimą; juo labiau, kad apie tą reikalavimą rašė ir „Keleivis“, kurį „Vienybė Lietuvių“ taip pat studijuoja atsidėjusi. Aišku: „Vien. Liet.“ delto „nepastebėjo“ mūsų reikalavimo, kad ji negalėjo jo išpildyti — delto, vadinas, kad ji anąsyk pamelavo, prikašiodama „Naujienoms“ tą „keiksmų litaniją“.

Ji tai ir pati patvirtina, nes prisipažįsta, kad ji įjėskojus to numerio, iš kurio ji buk tą „litanią“ paėmusi, bet surasti jo negalėjo. Todel ji dabar nudauda labai drąsi ir cyniškai užreiškia:

O to numerio, kurį pirmiausia minėjome, tyčia nesakysime „Naujienoms.“ Taigi dabar prirodymas yra pilnas. „Vienybė Lietuvių“, pasiryžusi neva kovoti su laikraštinės kalbos nešvarumu, papildė tokį bjaurų darbą, už kurį bjauresnio negali būti spaudoje: ji užreiškė, kad ji neva paėmusi žodžius iš kito laikraščio, o pasirodo JI TAI PRAMANĖ. Mes neturime reikalo galvoti, koks vardas tinka tokiam negražiam darbui, bet su mumis turbut su tik kiekvienas, kad po šilokio „Vien. Liet.“ pasieltimo su ja nebegalima daugiau skaityties, kaip su doru ir švairiu laikraščiu.

Mes tuo galėtume pabaigti visus ginčus su tuo laikraščiu, bet nenorime praleisti progos nepažymėti, kad taja viena falsifikacija „Vienybė Lietuv-

Julius Valteich, vienas iš įsteigėjų Vokietijos Soc. Dem. Partijos, miręs 26 vasario š. m.

ninkų“ nepasitenkino. Stengiamosi užslėpti savo nedorą darbą, ji daro čia-pat kitą tokį-pat jam, tik tai da begėdiškesnį.

„Vienybė Lietuvių“, bu- tent, praneša, kad beješkodama to numerio, kurį mes reikalavome nurodyti (ir kurio ji pagaliau nerado), ji užlikusi „kitus nemažiau akvyvus.“ Tati užreiškusi, ji ir paduoda ar penketą „Naujienų“ numerių, kurie jai pasirodė ypatingai „akvyvais“ (t. y. turinčiais nepaprastai daug koliojimo žodžių) ir padarė iš jų ištraukas. Štai, vienas toks „akvyvas“ „V-ei Liet.“ numeris:

Nr. 89 seimo delegatas išvadtas tris sykius „melagiu, 3 sykius su juo sustatyta alegorija „vagus;“, „reikia, kiek nasrai leidžia,“ „šmeižikas,“ o „Lietuvos“ redakcija pavadinta veidmainiais.“

Mes paėmėme į rankas tą 89-ą „Naujienų“ numerį ir ve ką mes galime konstatuoti: žodžio „melagis“ tame numeryje visai nėra. Mes nemanom, kad to žodžio vartojimas priešrautų laikraštinei etikai: kas sužiniau tiesą iškreipia, tas yra melagis, ir pavadinti jį tuo vardu nėra nusidėjimas. Bet nurodytame „Naujienų“ numeryje jo nėra. „Lietuvos“ redakcija ne tiesiog pavadinta veidmainiais, bet jai sugrąžinta tas vardas. Ji, butent, inlarė visus socialistus, ir tarp kitų „Naujienas“ veidmainystėje, pasiremdama tokiais argumentais, kurie neišlaiko ne paviršutiniškosios kritikos. Tada jai ir buvo pasakyta: „Jeigu jau veidmainių įjėskoti, tai tegul „Lietuvos“ redakcija pasistato prieš save veidrodi. Tikrai suras.“ Tati, kaip matote, turi visai kitokią prasmę, negu „Vienybės Liet.“ pasakymas.

Bet indomiausis dalykas sekamas: „Vien. Liet.“ rašo, kad „Naujienose“ „3 sykius su juo (seimo delegatu) sustatyta alegorija „vagus.“ Ką tai reiškia „sustatyti alegoriją vagis,“ mes nelabai suprantame; literatūros kalboje tokių išsireiškimų da kaip svietas stovi nebuvo vartojama. Bet abejonės nėra, kad „Vienybė Liet.“ tuo nori pasakyti, jogei „Naujienos“ prilyginusios seimo delegatą prie vagies. Ar gi išties taip?

Minėtoje „Naujienų“ vietoje eina kalba apie vieną poną, kuris parašė „Lietuvoje,“ kad Vi-

suotinojo Seimo laiku socialistų konferencijoje P. Grigaitis sakęs, jogei socialistai neprižištą karės aukų šelpimo, kadangi toks darbas prieštarauja jų mokslui. Tas ponas, kuris peskelbė šitokią bjaurią netiesą, užreiškė, kad jisai tai girdėjęs nuo vieno savo pažįstamo, bet — kaip tas jo pažįstamas vadinas, jisai to nepasakė.

Taigi ve prieš šitokį rašymą „Naujienos“ ir užprotestavo. Jos pasakė: kaipgi galima leisti laikraštyje daryti tokius sunkius užmetimus, remiantis tikta niekieno nepatikrintais paskalais ir dagi nežinant vardo žmogaus, kuris tuos paskalus leidžia. Kad vaizdžiau parodžius tokio pasielgimo blogumą, „Naujienos“ nupiešė šitokią „alegoriją“ (palyginimą):

Ateina pas A ponas B ir sako, kad jisai nuo pono X girdėjęs, kad ponas C esąs vagis; bet vardo pono X, kuris jam tai pranešęs, jisai negalys išduoti. Ponas A atsistoja ir rečia kiek nasrai leidžia „Ponas B. girdėjo nuo pono X, kad ponas C esąs vagis. Kas yra tas ponas B, kuris man tai sakė, aš nesakysiu, o kas yra tas ponas X, kuris sakė tai ponui B, aš ne pats nežinau. Bet aš atkreipiu jus atidžią į poną C. Jeigu jisai ne vagis, tai tegul teisinasi.“

Šita alegorija, rodos, yra gana aiški. Bet jeigu ji kam nors išrodo persunkti suprasti, tai mes ją da paaiškinsime.

Parašė ponas Seimo Delegatas (alegorijoje — B) ponui „Lietuvos“ redaktoriui (alegorijoje — A), kad jisai girdėjęs nuo vieno savo pažįstamo (X), kad P. Grigaitis (C) liepė socialistams neaukauti naudai nukentėjusių nuo karės, o tik-tai paimti fondą į savo rankas; bet vardo to pažįstamo (X), nuo kurio jisai tati girdėjęs, jisai nepaduoda. Ponas „Lietuvos“ redaktorių gavęs tokią žinią, tuoj deda ją į savo laikraštį ir priduria nuo savęs: Man pranešė vienas korespondentas, pasirašęs slaptyvardžiu, kad jisai girdėjęs nuo kokio-tai žmogaus (apie kurį ne aš pats nieko nežinau), kad Grigaitis ir kiti socialistai savo konferencijoje išsireiškė prieš aukas; tuo tarpu viešai jie nieka, visai kitaip. Socialistai yra apkaltinti veidmainystėje! Tegul jie teisinasi! Dabar tos alegorijos prasme

turbut visi supras. Ji reiškia: lygiai kaip nevalia, tik nuo kelinto žmogaus dagirdus ir paskalo nepatikrinus, savo artimą vaginti, taip-pat nevalia, tokiais-pat tuščiais paskalais pasiremiant, ir savo artimą kaltinti veidmainystėje. O „Lietuvos“ redaktorių tai daro, prikišdamas veidmainystę socialistams; ir da liepia jisai jiems teisintis!

Tegul „Lietuvos“ redaktoria — tęsė „Naujienos“ toliau — ant valandėlės įsivaizdina save rolėje to pono C (to neteisingai apkaltintojo žmogaus) ir tegul pasako, kuo vardu reikėtų pavadinti pono A (taigi, paties „Lietuvos“ redaktoriaus) elgimąsi.

Dabar matote: alegorija apie vagį pavartota ne tris sykius, o tik tai iš viso vieną sykį. Ji pavartota visai ne tuo tikslu, kad ką-nors prilyginus prie vagies, o tik tai — kad parodžius blogumą nepamatuotų kaltinimų (kur kaltinamojo rolėje juk buvo pats „Naujienų“ redaktorių, o ne Seimo Delegatas)!

Vadinasi, ir vėl turime prieš save gerą pavyzdį „Vien. Liet.“ „etikos.“ Pasitikėdama tuo, kad jos skaitytojai nenorės arba negalės patikrinti jos žodžius, ji begėdiškai daro falsifikaciją po viso svieto akių!

Gana bus tų bandymų. Atsiprašome prieš skaitytojus, kad tokia medžiaga mes užėmėme tiek daug vietos laikraštyje. Bet išvengti to nebuvo galima. Reikėjo sykį ant visados išvilkti aikištėn tą padarą, kuris drįsta turėti prelenziją prie žmonių švietėjų ir doros mokytojų. Dabar visi mato, kas jisai per vienas.

Daugiau mes jo nebejudinsime, nes į tokį metų, šmeižimų ir falsifikacijų rinkinį negalima žiūrėti, kaip į spaudos organą.

SOCIALIZMO PIONIERIS.

Pereitą pėtnyčią Chicagoje numirė vokiečių socialistų savitraščio „Chicago Arbeiter-Zeitung“ redaktorių, Julius Valteich. Jo asmenyje persikyrė su socialistų judėjimu vienas pačių pirmųjų jo veikėjų.

Neužilgio sukaks 52 metai, kaip tas vyras įstojo į socialistų organizaciją. Tai buvo Vokietijoje — tuomet, kai garsusis Ferdinand La Salle surinko kuopelę iš 13 žmonių, kuri padėjo pamatą Visuotinam Vokietijos Darbininkų Susivienijimui: iš jo paskui išaugo didi Vokietijos Social-demokratų Partija. Ir Julius Valteich buvo vienas tų trylikos vyrų, susispietusių aplink LaSalle'į. Jau nuo keleto metų jisai buvo vienintelis palikęs gyvas tos kuopelės narys, iki galo išbuvęs socialistų judėjimo eilėse.

1874 m. Valteich, kartu su Bebeliu, Liebknechtu ir da šešiais kitais draugais, tapo pirmu kartu išrinktas į reichstagą (visos Vokietijos parlamentą) ir paskui septynnerius metus pildė atstovo pareigas. Bet nemažą to laiko dalį jam prisiejo išsėdėti kalėjime, o ne parlamento suolo, kadangi tai buvo socialistų persekiojimo gadynė Vokietijoje.

Vokietijos socialistai pradžioje buvo pasidalinę į dvi frakcijas, kurios labai nesutiko tarpe savęs. Reikėjo daug vargo padėti, kol pavyko įeiti suvienyti. Valteich buvo vienas tų, kuris daugiausia pasidarbavo tuo tikslu.

1881 m. jisai atkeliavo Ame-

rikon. Čionai jisai taip-pat tuojaus pašventė savo spēkas socializmo idejai. Jisai daug patarnavo darbininkų klesai, skleidamas tarp jų gryną klesinį susipraimą ir kovodamas su anarchizmo skelbėjais. Po triukšmingų 1886—87 metų Chicago darbininkų judėjime jisai patapo „Chicago Arbeiter-Zeitung“ redaktorių ir padarė jį iš anarchistų organo socialistų laikraščiu.

Bet Valteich redagavo ne tik tai tą vieną laikraštį. Neužilgo prieš savo mirtį jisai, sako, išsitaręs, kad jisai negalys išlaikyti atmintyje dviejų dalykų — kiek kartų jisai buvęs kalėjime ir kiek socialistų laikraščių jisai savo gyvenime redagavęs.

Visą ilgą amžių Julius Valteich mokinosi ir mokino kitus, veikė ir kovojo už gerovę ir pasiluosavimą darbo žmonių.

Korespondencijos

MELROSE PARK, ILL.

Per pasidarbavimą Dr-jų Sąjungos Melrose Parke sušelpimui nukentėjusių mūsų brolių Lietuvoje buvo renkamos aukos, rengiamos prakalbos ir buvo parengtas vienas vakaras, kurio pelnas tapo paskirtas viršminėtam tikslui.

Per Draugijų Sąjungą įplaukė \$95.00. Socialistų partijos lietuvių skyrius \$5.00. Viso \$100.00.

Aukos 6 d. vasario liko pasiųstos per Sąjungos išdininą K. Jankauskį Lietuvos Šelpimo Fondo išdininui K. Sidlauskui per fin. sekr. T. Dundulį. Dar liko smulkių aukų, kurios dar nebuvo priduotos Dr-jų S-gos išdininui, tos aukos bus pasiųstos vėliaus.

K. Jankauskis.

WAUKEGAN, ILL.

Koncertas ir balius.

Prie Lietuvos Sunų ir Dukterų dr-jos randasi jaunutis choras, kuris jau keletą kartų pasižymėjo savo gražiomis dainomis.

Choristai matydami, kad publika jiems simpatizuoja ir į jų koncertus lankosi ir buna jais užganėdinta, štai 13 vasario (vėlokai prisiusta. Red.). Choras vėl surengė koncertą ir balių.

Pirmiausia Choras, vedamas A. Puro padainavo „Sveiki broliai dainininkai“ ir „Garnis, išėjo vidutiniškai. Toliaus sekė visa eilė deklamacijų, monologų ir dialogų. Deklamavo: K. Stasevičiūtė, R. Motiejaitė, R. Šoblickas, P. Šoblickaitė ir F. Sprindis. „Džian Bamba su Keide“ atlošė P. Sprindis su P. Šoblickaite. F. Sprindis gerai atlošė monologą „Senbernis.“ Bet geriausiai šį vakarą pasižymėjo Aldona G—tė monologe „Senmergė;“ publikai monologas labai patiko. Choras dar padainavo porą dainelių, o A. M. Menas padeklamavo „Sukakus pusei metų Europos karės;“ tuom ir užsiėmė programą.

Po to sekė šokiai ir įvairios žaismės. Publikos buvo pilna svetainė. Pelnė \$9.01, kurie paskirti nupirkimui vargonų Choro mokiniams.

Menulis.

Redakcijos Atsakymai

Geram žmogui. Žinutė labai suvėlinta. Netilps.

SO. OMAHA, NEB.

Kunigas su policistais išgąsdino moterį.

Kol kas tarp lietuvių ramu. Kada ir įvyksta susikirtimas, tai dauginusia viešame veikime, delei skirtumo nuomonių. Bet su mūsų "dvasišku tėvu" kun. J. Jonaičiu, šv. Antano bažnyčios klebonu, tai kas kita. Pastaruoju laiku jis kuo ne kas nedėdienį pradėjo iš sakyklos bombarduoti tai socialistus, tai pirmiečius, tai tautininkus ir jų fondus. Nesigaili liepsnojančių žodžių pavaišinimui savo priešių.

Jis veda žmones ant dorybės kelio, liepia mylėti artimą. O kaip mūsų kun. J. Jonaitis myli artimą? Jam turbūt leista viską daryti; gali areštuoti žmones, gali siuntinėti policiją į namus ir gąsdinti moteris. Juk tai Jonaičiui labai lengva: pinigų yra, o policija to ir laukia.

14 d. vasario, nedėlio, po 12 val. dienos į A. Zalpio butą, 3013 R st. atėjo policistas ir detektivas. Namuose, apart šeimininko, kuris piešė dekoracijas lietuvių vakarui, buvo ir šiaip svečių. Išpradžių policistas buvo šiuokštus, kaip norėdami areštuoti. Pagalios paklausė Sabaliausko, kuris Tetrailiško Ratelio pirmininkas. Vienam pasakius, kad Sabaliauskas gyvena kitame kambaryje, policistai pradėjo veržties į kambarį, šaukdami "arest, arest." Tame kambaryje gulėjo palage V. Sab. žmona, kuri išgirdusi tokį triukšmą nusigando ir pradėjo verkli.

Tada policistas pradėjo mandagiai aiškinties, kad juos pašaukęs kun. Jonaitis ir liepęs, kad iš namų, areštuoti Sabaliauską už dalinimą kokių tai plakatų ties bažnyčia. Bet Sabaliausko nebuvo namie ir todėl nebuvo areštuoti.

Taip tai darbuojasi mūsų kunigas su policistais.

Katalikas.

Iš Amerikos

DU STABIU IŠRADIMU.

WASHINGTON, D. C. — Valstybės kasyklų biurė tarnaujas chemijos inžinierius Dr. Walter F. Rittman padaręs du stabių išradimų. Vienas išradimas tai kaip produktuoti gazoliną iš petrolio dviem šimtais nuošimčių daugiau, nekaip ligi šiol kad būvę galima gauti; antras — kaip iš nevalyto petrolio gaminti toluolį ir benzolį, svarbią manufakturoje dažomąją medžiagą ir eksplo-davimą gindančią medžiagą. Iki šiol tos medžiagos buvo gabenamos iš Vokietijos, bet karui prasidėjus, jų nebebuvo galima parsigabenti. Dabar tu medžiagų busi galima pasigaminti. Suvienytose Valstijose kiek reikiant, o kas dar svarbiau, kad jų pagaminimas atsieis labai pigiai.

GAISRAI.

BOSTON, Mass. — Ugnis su-naikino čia Indiana Refing kompanijos įstaigą. Nuostoliai apie 75,000 dolerių.

GRENVILLE, Mich. — Sudegė Ransey Refrigerator kompanijos fabrikas. Nuostolių padaryta apie 150,000 dolerių. 300 darbininkų pasiliko be darbo.

Kas su kuo ženijasi

Julian A. Chmielewski, 22 metų Lietuvos redaktorius su Elzbieta Matukynas, 20 metų.

Chicagos žinios

IR VĖL VIENAS PRIVATISKAS BANKAS NUSIBANKRUTIJŲ.

Bankrutijimas Western Savings Bank yra pasekmė bankos apiplėšimo.

Vakar trys depozitoriai Suvienytų Valstijų Distrikto teismui padavė bankrutijimo petiją prieš Frank Rottį, savininką Western Savings Bank, 618 N. Western Ave.

Teisėjas Carpenter paskyrė The Central Trust Company of Illinois priėmėjais.

Neseniai plėšikai buvo užpuolę ant Rottio bankos ir, surišę patį Rottį, paėmė iš saugios skrynios daugiau kaip \$2,000. To apiplėšimo priežastis ir yra šis bankos bankrutijimas.

PAAISKINIMAS.

P. M. Kaičiui subankrutijus pasklido paskalai, kad jis išnešė sudėtas auksas nuo karės nukentėjusiems, draugijų turtą ir kitokius pinigus.

"Naujienos" No. 44 irgi paminėjo, kad Kaitis išnešė Savitarpinės Pašalpos Draugijos pinigus, bet tas įvyko turbut per klaidą, nes sekančiuose numeriuose jos atšaukė.

"Lietuva", ir "Ka-kas" ta žinią paskelbė vėliau ir nesiliauja tikrinę, kad tokie pinigai žuvo. "Draugas" užtikrina, kad nevien ką draugijos pinigų išnešė, bet ir vyskupu buvo.

Turiu pažymet, kad "Draugas" gal sapnavo, delto kad Lietuvių Savitarpinės Pašalpos draugija randasi West Side ir jos nariu Kaitis suvis nebuvo. O jeigu tą "traicę" turi savo omenėje apie Chicagos Lietuvių Draugiją Savitarpinės Pašalpos, tai lai buna rami jos sažinė apie turtą šios draugijos.

Nuo savęs patariu "Draugui" ir visai gisefmeisterijai padėt sujieškot Praną Lingį, išdininką šventos Cicilijos draugijos, kuris išnešė visą kasą tos draugijos, o Antanavičia ir Narbutas yra traukiami atsakomybėn, kaip parankininkai.

Turiu pridurt, kad atakos ant Ch. Liet. Dr-jos Sav. Paš. yra daromos nuo praeitų trijų metų, kada kun. Čis paskelbė per pamokslą, kad ši draugija nedavė aukų ant šv. Mykolo bažnyčios. Ir nuo to laiko draugija pakilo ir sustiprėjo gana tvirtai, kaip pirmieviska laisva draugija. Todėl, klerikalai matydami gerą pasisekimą draugijos, žinodami kad dauguma priguli katalikų, ir nėra varžomi jokiomis prievartomis nei bausmėmis, tai ir sprosta iš pavydo.

Kaslink vyskupo, tai buvo taip. Keli metai atgal, klebonaujant Lukošui, viena davatkėlė tankiai lankydavosi pas dvasišką tėvelį (aš pas ją buvau įnamiu). Ji prašidavo manęs parodyti kada nors Kaitį ir G.; ji norinti matyti, kas jie da žmonės yra. Aš užklausiau: "Delko tu juos nori pažinti?" Ji atsakė, kad klebonas vadina Kaitį prabaščiu, o G. "valgamistra." Po to taipgi teko išgirsti taip juos vadinant ir nuo kelių kitų davatkų ir davatkynų. Kieno jie prabaščiai ir "valgamistro-mis" yra nebuvo žinios. Tarp kitokių žmonių taip vadinant juos nebuvo girdėt.

Kaičiui išbėgus ir vėl pirmiausia klerikalų organas pavadino, bet jau vyskupu, nes jisai žino, kad sumanys parapijonai, jeigu ju randasi, tai visgi maždaug prabaščių kontraliuoja ir žino kiek parapija skolų turi, bet vyskupo niekas nekontraliuoja, taip kaip ir privatiską bankierių. J. D.

L. S. S. 4 KP. STOVIS.

28 d. vasario Fellowships svetainėje įvyko L. S. S. 4 kp. susirinkimas.

Nieko svarbaus nenutarta. Nutarė parengti dar vieną prelekciją vien tik del moterų ir merginų; taipgi nutarta parengti debatus.

Reikia pastebėti, kad dabar 4 kp. labai apmirus. Ir šis susirinkimas buvo labai mažas, nes iš 100 narių atsilankė vos 19.

Pas narius pasirodo atšalinimas ir kuopa yra puolimo laipsnyje, vietoj kilimo.

Tam, rodos, yra kalta kuopos valdyba, kuri tą viską turi savo priežiūroje ir už tą turi atsakyti, kad iš tokios garšios kuopos paliko tik vardas.

Reikalai visai nesutvarkyti; revizijos komitetas negali suvesti atskaitų ir dabar randasi net trys kasieriai, pas kuriuos nei pas vieną negalima gauti pinigų.

Tai tokis dabartinis L. S. S. 4 kp. stovis. M. Petrukas.

NAUJIENŲ LIETUVIŠKOS KALBOS KURSAI.

"Naujienu" subatos numerįje jau buvo pranešimas, kad greitai laiku manoma suorganizuoti Naujienu Lietuviškos kalbos kursus. Apkalbėjimui plačiau to dalyko yra kviečiami visi norintieji mokinties lietuvių kalbos, susirinkti sere-doj, kovo 3 d. 8 val vak. J. Rasiškosio svet., 731 W. 18th St. KOMISIJA.

CHICAGOS LIETUVIŲ D.JŲ S-GOS LIET. SELP. FONDO KOMISIJŲ SUSIRINKIMAS.

Meldžių visų distriktų atstovų utarnike, kovo 2 d. 8 val. vak. į "Aušros" salę, 3149 S. Halsted Street atvykti į susirinkimą. Yra daug kas aptarti.

Meldžiū nesivėlinti. Rašt., M. Jurgelionienė.

Prie Van Buren ir Ashland plėšikai sumušė ja atėmė \$150 špiikutę iš James Tynan, 143 Jackson Blvd.

Daniel O'Keefe, 3724 Emerald Ave. užmuštas Chicago Junction traukinio.

Joseph Vanck, 1427 W. 21 St., 21 metų, mirė, o jo brolis Jas. Vanek ir pati artī mirties nuo užsinuodijimo gasu.

Penki plėšikai prie Liberty ir Jefferson St. atėmė \$5.00 iš James Saman, 66 W. Van Buren St.

10 metų vaikas Philip Plalandes, 951 W. Erie Ave. iškrito per langą nuo 4 augšto ir užmušė ant vietos. Bet žiūrėdamas per langą neteko lyg-svaros.

JAUNI VAGILIAI.

Jackson Parke trys vaikai atėmė 15c iš 12 metų vaiko Milo Smith, 1366 E. 54th St.

Du vyrai ir moteris užpuolė James Ptacek, 20 17 S. California Ave. ir atėmė \$18.00 ir laikrodį.

Automobilius užgavo John Hill, 135 N. Lockwood Ave. ir sužeidė galvą. Automobilius nesusustojo.

MELROSE PARK, ILL.

Melrose Parko Lietuvių Draugijų Sąjungos susirinkimas įvyks ketverge, kovo 4 d., 7:30 val. vakaro, Frank ir James svetainėje. Visi delegatai malonėkite atvykti laiku, nes yra svarbių reikalų apsvaistymui. A. Zalatorius, Rašt.

Clara Fulton, 3636 Pine Grove Ave., sužeista automobiliaus, kuris ją užgavimo užsi-sukime prie Broadway ir Hawthorne Aves. Automobilius pabėgo.

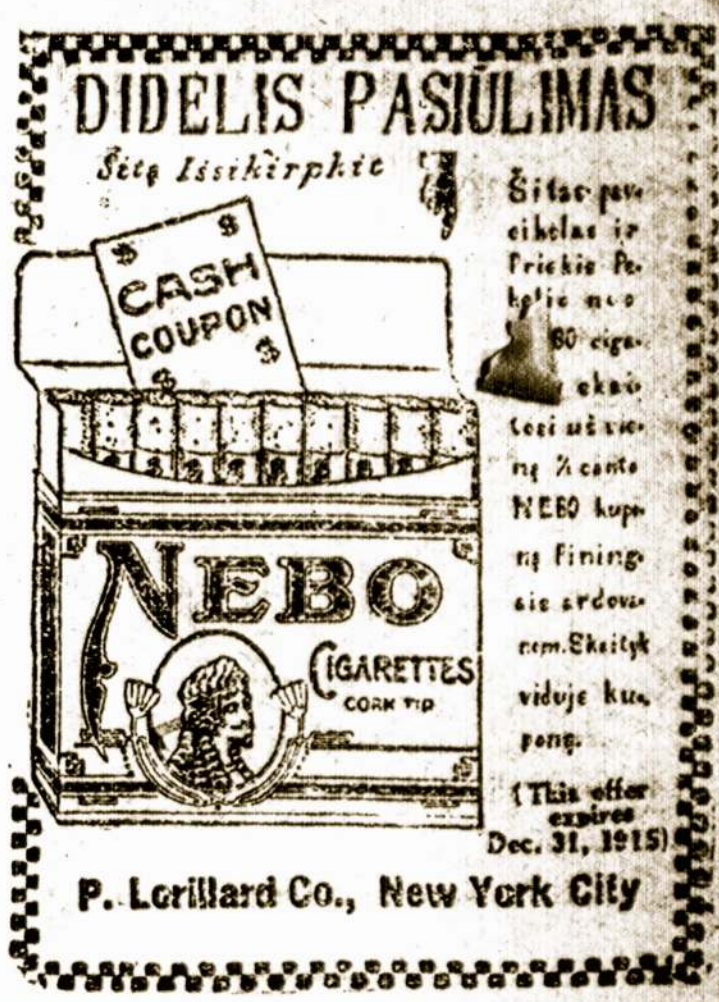
SUSIRINKIMAS.

L. S. S. VIII Rajono Agitacijos komiteto susirinkimas bus sere-doj, 3 d. kovo, 8 v. vakare, Rashinskio svetainėje, 731 W. 18 St.

Malonėkite visų kuopų organizatoriai ir sekretoriai pribūti, nes yra daug svarbių reika-lų.

VIII Raj. sekr.

M. Petrauskas.

Prie Harrison ir Laflin plėšikai atėmė laikrodį iš Allan Pittard, 3604 Indiana Ave.

Louis Berman, 1618 Fulton St. areštuotas už pavogimą 2 porų kėlinių nuo John Bell, 2003 W. Austin Ave.

Charles P. Whyte, aktorius, rastas negyvas koridoriuje namuose prie Revere house, Clark ir Austin Sts. Misterija.

Pinigus in Lietuva siuskite

IŠ "NAUJIENU" OFISO!

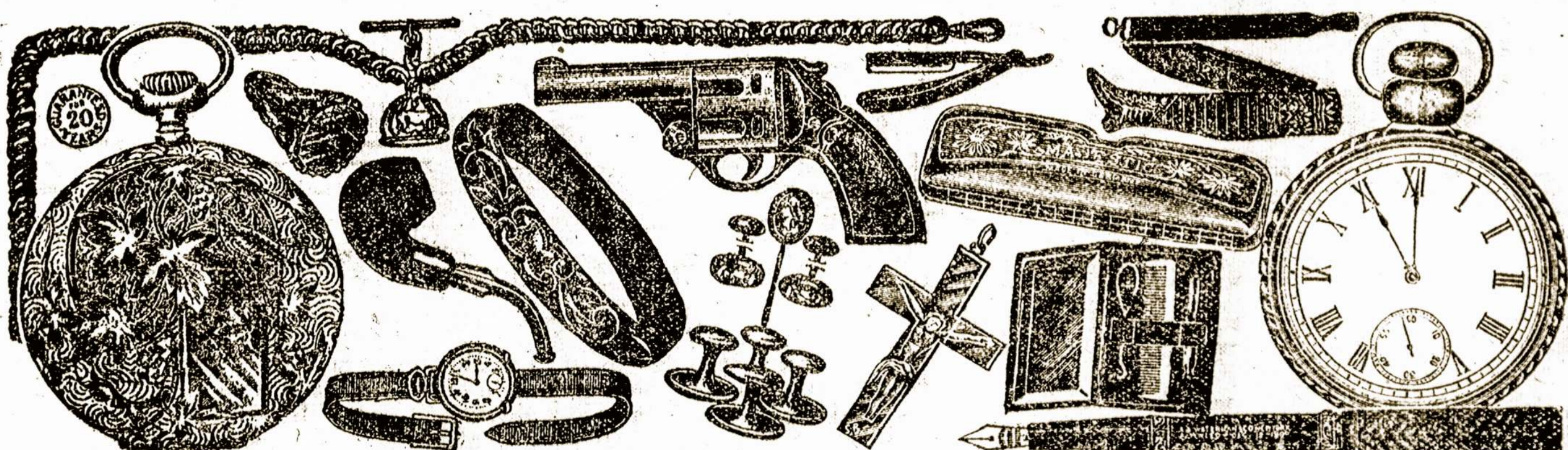
Pinigai dabar jau eina Lietuvon.

"Naujienu" skaitytojai ir draugai gali pasinaudoti gera proga, nes

"NAUJIENU" OFISE YRA ISTEGTA PINIGU

SIUNTIMO AGENTURA.

Cia kiekvienam patarnaus teisingiau, negu kur kitur.

\$5.50 14 karat Gold Filled Aukso Laikrodelis \$5.50

SPECIALISKAS ISPARDAVIMAS 14 k. GOLD filled AUKSO LAIKRODELIŲ stačiai pagal FABRIKOS KAINAS, kad kuodaugiau jį išpardavus; tai KAS DABAR PIRKS PAS MUS LAIKRODELI, tai augščiau patalintus 25 daiktus kožnas apturės prie laikrodėlio VISAI DKKAI, kaip tai: Importuotas atviras laikrodelis (MODELIS), Harmonika, Moteriskas Branzaletas, Veidrodėlis skuroj aptaisytas su trimis kitais dalykais, Dubeltavas Lenciuėlis su Breloku, Kryželis su išvaizda viešpaties Jėzaus, Branzaletas su laikrodėliu (jaunuomenei), 32 Kalibro Revolveris (MODELIS), Plunksna Fontain, Fypke, Britva, Diržas, Kaktaraiščio špiikutė, Sagučiai del mankiety, marškinų, žiedas, Peiliukas.

Taigi kas dabar iškirs tą apgarsinimą ir prisijus sykiu su rankpinigiais 25c (markėmis ar kvoderi), tam tuojaus išsiųsim laikrodėlį ir 25 dovanų prie laikrodėlio VISAI DYKAI.

Kada apturėję siuntinį persitikrinsit, jog tas laikrodelis tikrai yra 14 K. GOLD filled, GVARANTUOTAS ANT 20 METŲ, SU GARSIAUSIU PASAULYJ MECHANIZMU, o tos 25 dovanos yra kuogeriausios rūšies, tai užmokėsit likusius \$5.25, ir 35 centus už persiuntimą dovanų, jeigu ji nepatikty, mes su noru sugrąžinsim rankpinigius. Todėl aišku, jog perkant laikrodėlį nuo mus ABSOLIUTISKAI NIEKO NERIZIKUOJAT, kadangi mūsų laikrodėliai yra Gvarantuojami ant 20 metų ir jei laikrodelis bėgyje 20 metų pasigadintų, mes jį pataisysim arba išmainysim ant kito VISAI DYKAI. IS KANADOS visi pinigai turi but prisijusti iškaino.

PRANESAME, jog MUSU KOMPANIJA YRA KRIKŠCIONISKA ir neturi nieko bendro su firmomis apgavingomis, galinčiomis garsinties šiame laikra-styje, taip lygiai ir su firma iš St. Louis, Mo., kuri visados seka mūsų apgarsinimus. Taigi kas nori turėti GERA vyrišką ar moterišką laikrodėlį su dova-nom stačiai, pagal FABRIKOS KAINA, tegul jis perka tikrai nuo Seniausios Žinomos KRIKŠCIONISKOS KOMPANIJOS, o visados apturės tą, kas yra gar-sinta. Adresuokit:

NATIONAL COMMERCIAL COMPANY,

90 WEST BROADWAY, Dept. 114, NEW YORK, N.Y.

25 Dovanu Dykai

